

ZSSS nasprotuje odpuščanju gradbincev

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da se začenja nov val odpuščanja delavcev v gospodarskem sektorju. Poleg stalnih groženj z odpuščanji v tekstilni in oblačilni industriji napovedujejo vedno več presežnih delavcev tudi v gradbeništvu.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije je večkrat opozorila, da bo stalno spreminjanje in krčenje avtocestne gradnje ter vlaganj v gradnjo stanovanj povzročilo odpuščanja delavcev. Ker se z delavci v gradbeništvu nihče ne posvetuje in ker jih skušajo z nenehnimi grožnjami še bolj disciplinirati v ubogljivo najemno delovno silo, so zelo zaskrbljeni za svojo usodo.

Zveza svobodnih sindikatov zato zahteva od vlade in delodajalcev, naj takoj pripravijo

ukrepe za izboljšanje pogojev gospodarjenja in v te postopke vključijo delavce in sindikate. Od delodajalcev pričakujemo, da bodo sprejeli takšne poslovne odločitve, da bodo ohranjali delovna mesta.

Za Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije je nesprejemljivo, da se vse napake prevalijo na pleča delavcev in njihovih družin. V Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije bomo storili vse, da maksimalno zaščitimo pravice delavcev, ki želijo delati in si na ta način zagotavljati socialno in gmotno varnost.

Mijodrag Popović, predsednik Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije, in mag. Dušan Semolič, predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije

Stupis poziva državo

Tekstilna in usnjarskopredelovalna industrija še vedno zaposlujeta skoraj 32.000 delavk in delavcev. Ustvarjata 13 odstotkov bruto domačega proizvoda. Slovenija si zato ne more privoščiti, da bi obe dejavnosti kar odpisala. Izgubo delovnih mest zaradi zaprtja tekstilnih in usnjarskih tovarn ne morejo nadomestiti druge industrijske dejavnosti, saj ne odpirajo dovolj novih delovnih mest.

V Sindikatu tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije Slovenije smo prepričani, da se globa-

lizacijskim procesom ni moč izogniti. Zavedamo se tudi, da se podjetja sama ne bodo zmogla obdržati, tudi če bodo delavci pripravljene potrpeti in sindikati ne bodo uporabili ostrejših oblik sindikalnega boja. Od države pričakujemo, da bo podjetjem v tekstilni in usnjarskopredelovalni industriji pomagala, da bodo dejavnost lahko krčila postopoma in brez velikih pretresov. Ti bi lahko na območjih, kjer sta ti dve dejavnosti nosilni, povzročili resnično socialno katastrofo.

Anton Rozman, predsednik

Če je za vse, naj bo tudi za kovinarje

Predsednik SKEI Albert Vodovnik nam je pred zaključkom redakcije v sredo povedal, da pričakuje novo ponudbo delodajalcev šele ta dan zvečer.

Ponudbo bo stavekorni odbor proučil 7. januarja in pripravil za sejo republiškega odbora 11. januarja predlog odločitve. Če ponudba ne bo zadovoljiva, bo predvidoma 19. januarja celodnevna stavka, za katero je že vse pripravljeno. SKEI bo za stavko, če bo do nje moralo priti, skušal pridobiti prav vse delavce v kovinski in elektroindustriji – tudi v podjetjih, kjer so direktorji s sindikati že sklenili sporazume o poveča-

nju plač. Vodovnik meni, da bi ti direktorji, ki so delavce znali prepričati, da je stavka zanje škodljiva, morali tudi druge direktorske kolege prepričati, da je dialog s sindikatom boljši od konflikta in anarhije.

Predsednik SKEI še opozarja, "da se v Sloveniji lahko zgodi delavstvo, ki bo odneslo pridobitve desetletne graditve demokracije". Poudarja, da je industrija v minulih letih dajala za vse in da naj njo še naprej računajo, saj bo treba pomagati kmetijstvu in vzdrževati predrago državo. Če mora biti za vse, mora biti tudi za kovinarje, je prepričan Vodovnik.

srečna, draga vas domača,
kjer hiša mojega stoji očeta;
De b uka žejja me iz tvojga sveta
Spehala ne bila, gohšiva kaca!

Ne vedel bi, kako se v strup prebraca
Vse, kar srce si sladkega obeta,
Mi ne bila bi vera v sebe vzeta,
Ne bil viharjov notranjih b igraca!

Zvesto srce in delavno ročico
Za doto, ki je nima milijonarka,
Bi bil dobil z izvoljeno devico,
Mi mirno plaval bi moja barka;

Pred ognjam dom, pred loco mi pse-
Bi bližnji sosed varoval — Inico
svet Marka.

Čestitamo za slovenski kulturni praznik!

Sindikalne more gospoda Školča!

Jožef Školč, poslanec LDS, je ob razpravi o predlogu zakona o delovnih razmerjih pri amandmaju o sindikalni članarini kolege posvaril, da bodo sindikati ljudi včlanjevali vseprek in mimo njihove želje. Njemu se je to zgodilo pred leti ob prvi zaposlitvi na takratni ZSMS, ki je gostovala v Domu sindikatov. Ker ni želel biti v sindikatu, je imel težave tudi s hranjenjem v njegovem bifeju, kjer so ga sindikalni šefi gledali po strani.

Te njegove besede kažejo, da poslanec očitno ne ve, da so se v začetku devetdesetih let zgodile velike spremembe v slovenskem sindikalnem gibanju. Že nova slovenska ustava je določila, da je včlanjevanje v sindikate svobodno. Korenito se je spremenila tudi praksa: sindikati včlanjujejo delavce in delavce le na podlagi njihovih prostovoljno podpisanih pristopnih izjav. To tudi pomeni, da podjetja sindikalno članarino odvedejo od plače le tistim, ki so takšno izjavo podpisali. Predlagani člen v predlogu

zakona o delovnih razmerjih ni pomenil ničesar drugega kot tehnično izvedbo odvajanja članarine na zbirni račun sindikatov, s čimer so se strinjali tudi delodajalci, saj so to počeli že doslej. V predlogu je šlo torej le za to, da dosedanja dobra praksa dobi tudi zakonsko podlago.

Omenjena Školčeva razprava dokazuje, kaj vse lahko vpliva na odločanje poslancev o tako pomembnih stvareh, kot je za vse slovenske delavke in delavce pomemben zakon o delovnih razmerjih. Če so tudi pri drugih pomembnih odločitvah, ki jih sprejema Državni zbor RS, podlage ali argumenti za odločanje strahovi izpred več kot petnajstih let, brez upoštevanja tega, kar se je zgodilo kasneje, se lahko upravičeno bojimo za bodočnost naše države in njenih prebivalcev. Očitno pa je, da zrelost, ki so jo socialni partnerji pokazali pri oblikovanju predloga zakona o delovnih razmerjih, daleč prekaša tisto, kar premorejo nekateri izbranci ljudstva v našem parlamentu.

Pavle Vrhovec, izvršni sekretar ZSSS

Kako so poslanci glasovali o sindikalni članarini?

Za vladin amandma: "Na zahtevo sindikata zagotavlja delodajalec v skladu z aktom sindikata, katerega član je delavec, tehnično izvedbo obračuna in plačevanja članarine za delavca." so bili: Roberto Battelli, Samo Bevk, Silva Črnugelj, Anton Delak, Ljubo Germič, Zoran Gračner, Leopold Grošelj, Feri Horvat, Evreljo Juri, Bojan Kontič, Leopold Kremžar, Peter Levič, Jurij Malovrh, Aleksander Merlo, Rudi Moge, Borut Pahor, Valentin Pohorec, Majda Potrata, Miran Potrč, Danica Simšič, Matjaž Švagan, Janko Veber in Bogomir Vnučec (skupaj 23).

Proti pa: Sonja Areh Lavrič, Andrej Bajuk, Jožef Bernik, Ivan Božič, Mihael Brejc, Stanislav Brenčič, Janez Cimperman, France Cukjati, Janez Drobnič, Geza Džuban, Andrej Fabjan, Mario Gasparini, Janez Janša, Miran Jerič, Blaž Kavčič, Jožef Kavtičnik, Branko Kelemina, Janez Kramberger, Maks Lavrinc, Lidija Majnik, Ivan Mamič, Dorijan Maršič, Rudolf Petan, Sašo Peče, Franci Rokavec, Alojz Sok, Stanislava Stopar, Franc Sušnik, Jožef Školč, Jože Tanko, Ana Marija Tisovic, Andrej Vizjak, Dušan Vučko, Cveta Oražem Zalokar, Jaša Zlobec Lukič in Majda Zupan (skupaj 36).

Po novem zakonu o delovnih razmerjih bodo kulturniki diskriminirani

Poslanica LDS Majda Širca je za drugo obravnavo zakona o delovnih razmerjih v državnem zboru vložila amandma k 52. členu. Ta je dosedaj v trinajstih alineah določal, v katerih primerih se lahko delavci zaposlijo za določen čas. Po predlogu Širčeve se bodo za določen čas lahko zaposlili tudi delavci, ki opravljajo delo, vezano na programske opredelitve v kulturno umetniških ustanovah.

Za njen amandma so glasovali:

Anton Anderlič, Sonja Areh Lavrič, Roberto Battelli, Richard Beuermann, Ivan Božič, Slavko Gaber, Mario Gasparini, Ljubo Germič, Zoran Gračner, Miran Jerič, Blaž Kavčič, Jože Kavtičnik, Leopold Kremžar, Maksimiljan Lavrinc, Lidija Majnik, Dorijan Maršič, Aleksander Merlo, Rudolf Moge, Anton Partljič, Irma Pavlinič Krebs, Rudolf Petan, Stanislava Stopar, Majda Širca, Jožef Školč, Jožef Špindler, Matjaž Švagan, Ana Marija Tisovic, Vili Trofenik, Dušan Vučko, Cveta Zalokar Oražem in Jaša Zlobec Lukič (skupaj 31 poslancev).

Proti pa so bili: Samo Bevk, Mihael Brejc, Stanislav Brenčič, Janez Cimperman, France

Cukjati, Vojko Čeligoj, Silva Črnugelj, Andrej Fabjan, Leopold Grošelj, Feri Horvat, Aurelio Juri, Franc Kangler, Ivan Kebrič, Bojan Kontič, Janez Kramberger, Jurij Malovrh, Ivan Mamič, Alojz Peterle, Janez Podobnik, Valentin Pohorec, Majda Potrata, Miran Potrč, Maria Pozsonec, Franci Rokavec, Danica Simšič, Franc Sušnik, Jože Tanko, Janko Veber in Andrej Vizjak (skupaj 29 poslancev).

Za komentar smo prosili **Dora Hvalico**, predsednika Sindikata Glosa – Sindikata kulture Slovenije. Povedal je:

"Izglasovani amandma je sestavni del širšega in dobro organiziranega načrta, s katerim želijo uveljaviti nov koncept kulturne politike. Po tem konceptu bo vse slonelo na tržnosti, projektne načrtovanje in posledično drugačnem zaposlovanju. Nosilci tega projekta izhajajo iz prejšnjega kulturnega ministrstva, ki ga je vodil Jožef Školč.

Možnost zaposlovanja za določen čas za umetniške ustvarjalce je omogočal že leta 1994 sprejeti zakon o uveljavljanju javnega interesa v kulturi. Ta je v 46. členu določal,

da se umetniški kadri lahko zaposlijo za določena čas, največ za pet let, vendar je zanje določal tudi drugačno plačilo.

Očitno so sedaj ugotovili, da jim zakon o delovnih razmerjih daje novo priložnost, da delo za določen čas v kulturi postavijo na trdnjša tla. Izglasovani amandma dela za določen čas ne predvideva le za kulturne ustvarjalce, ampak za vse zaposlene v kulturnih ustanovah (tudi vratarje in snažilke).

Po mojem mnenju je ta rešitev protiustavna. Vse druge alineje v 52. členu namreč veljajo za vse zaposlene, ne glede na dejavnost, le nova deseta velja le za zaposlene v kulturi.

Začuden sem, da je državni zbor to rešitev splošno sprejel. Problem je mogoče rešiti na dva načina. Prvi bi bil, da bi sporna alineja veljala za vrhunske ustvarjalce v vseh dejavnostih in tudi za športnike ... Druga možnost pa je, da vlada, ki je za to najbolj poklicana, za tretjo državnozbornsko obravnavo pripravi amandma, s katerim bo popravana narejeno hudo napako."

F. K.

Tiskovna konferenca SKEI po opozorilni stavki

Vodstvo SKEI je dobilo polno podporo

Vodstvo SKEI je na tiskovni konferenci po opozorilni stavki odgovorilo na sporočila Gospodarske zbornice in predstavilo svoje ocene. V stavki je po Vodovnikovih besedah sodelovalo 80 odstotkov zaposlenih v družbah, kjer je SKEI organiziran.

Ko je komentiral javno sporočilo GZS (ki je skušalo zmanjšati uspešnost stavke), je **Vodovnik** dejal, da je 20.000 sodelujočih v stavki (kot pravi GZS) lepa številka in priznanje za SKEI. Stavka je bila najbolj množična na območju Velenja, kjer so sodelovali vsi delavci dopoldanske izmene.

Iz sindikalnih podružnic so na sedež SKEI prišla zlasti sporočila o podpori nadaljevanju aktivnosti za povečanje plač. O tem so govorili stavgajoči na informativnih sestankih, ki jih je skoraj povsod organiziral SKEI. Vodovnik je omenil tudi poskuse nekaterih direktorjev, da bi stavko onemogočili. Pri tem so bili najbolj vztrajni na Dolenjskem in v Beli krajini, kjer je bila udeležba v stavki zato le 60-

odstotna. V Danfossu so delavcem zagrožili, da bodo ukinili trinajsto plačo, in zato niso stavgali. V eni od Iskrinih tovarn v Žužemberku pa so delavci dan pred stavko poskušali fizično obračunati z direktorjem, ki jim je grozil s posledicami sodelovanja v stavki.

Stavka je potekala organizirano in med njo se ni zgodilo nič nepredvidenega, stavgajoči tudi niso ničesar poškodovali. Koliko pa je stavka vseeno stala, Vodovnik ni vedel povedati. Pričakuje, da bodo njeno višino izračunali delodajalci.

Na vprašanje, ali bo stavka plačana, je **Lidija Jerkič** povedala, da je v kolektivni pogodbi dejavnosti določba, da je sodelovanje članov v aktivnostih, ki jih organizirajo višji

organi sindikata, plačano. Delodajalci bi lahko v plače posegli le z ugotavljanjem odgovornosti posameznika in odločbo sodišča. Če bodo del plače neupravičeno zadržali, jih bo SKEI tožil, je poudarila Jerkičeva.

Oskar Komac je dejal, da povečane izhodiščne plače ne bi povzročile odpuščanj delavcev, kot govorijo nekateri delodajalci. Po uradnih podatkih so bile izhodiščne plače leta 1991 ob podpisu prve kolektivne pogodbe dejavnosti višje, kot so sedaj. Zaradi 6500 tolarjev dodatka bi po njegovem mnenju lahko prišlo le do tehničnih problemov, ki bi izvirali iz zelo zastarelih delitvenih sistemov, saj v nekaterih podjetjih še vedno uporabljajo točke in določajo njihovo vrednost. Sploh pa je posledice težko realno ocenjevati, saj ima veliko družb plače od 20 do 40 odstotkov nad ravnijo, določeno s kolektivno pogodbo, je še poudarila Jerkičeva.

F. K.

Zakon o sistemu plač v javnem sektorju v zraku

Pogajanja o sistemskem zakonu, ki bo na novo uredil plače v javnem sektorju, so se resno zataknila. Sindikati so jih prekinili, ker vlada ni podpisala posebnega "Dogovora o namerah pri usklajevanju zakona o sistemu plač v javnem sektorju". Zakaj ga ni podpisala, lahko le ugibamo, saj ga je pred tem sama predlagala in z njim tudi soglašala. V predlogu, ki je bil pripravljen za podpis, med drugim piše:

- vlada in koordinacija negospodarskih sindikatov ugotavljata, da predlog zakona o sistemu plač v javnem sektorju pred prvo obravnavo v državnem zboru med njima ni usklajen,
- vlada se zavezuje, da bo zakonodajalcu predlagala usklajena stališča o predlogu zakona,
- vlada in koordinacija sindikatov negospodarstva bosta skušali uskladiti predlog zakona pred drugo obravnavo v državnem zboru,
- vlada bo predlog zakona za drugo obravnavo predložila skupaj z izjavo o usklajenosti, skladno s posebnim poslovnikom, ki so ga socialni partnerji podpisali 9. januarja,
- vlada in koordinacija sindikatov soglašata, da se zaradi uveljavitve zakona o sistemu plač v javnem sektorju plače ne bodo nikomur znižale.

V tem položaju je novi vodja usklajevalne skupine sindikatov Drago Ščernjavič poslal ministru Radu Bohincu pismo, v katerem ga

opozarja, da je treba za odpravo nastalega problema ukrepati. Ministru zato predlaga, naj vlada podpiše citirani dogovor o namerah pri zakonu. Opozarja tudi na sklep državnega zbora (sprejet 27. januarja 1998), ki vladi priporoča, naj pri vseh vprašanjih, ki se urejajo s kolektivnimi pogodbami, pri predlaganju obravnave posebej navede, ali je zadeva uskla-

jena s socialnimi partnerji. Ščernjavič, ki je na mestu vodje sindikalnih pogajalcev nadomestil Dora Hvalico (ki je s položaja odstopil), ministru predlaga nadaljevanje pogajanj 12. februarja, če bo vlada prej podpisala dogovor o namerah.

O nastalem položaju smo se pogovarjali z Dorom Hvalico. Meni, da bo usklajevanja tega zakona uspešno le, če se bodo sindikati o njem poenotili. Če do tega ne bo prišlo, se bodo sindikati z vlado še naprej pogajali vsak sam in zase. Vlada bo morala najprej izpolniti obljubo šolnikom in njihovim bruto plačam dodati po 50.000 tolarjev, kar je za proračun precejšen zalogaj.

F. K.

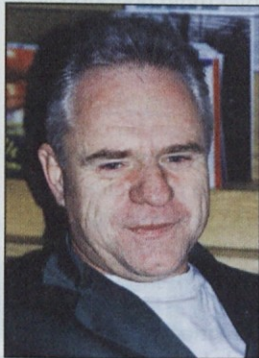
Prejšnji teden je Dušan Semolič s sodelavci sprejel Anghelino Apostol, namestnico ministra za delo iz Moldavije. K nam je prišla skupaj s sodelavci, da bi proučila naše izkušnje pri pokojninski reformi. Kot nam je povedala Lučka Böhm, je bil govor zlasti o vlogi Svetovne banke, ki se skuša uveljaviti tudi pri reformah v Moldaviji. Gostje so se pogovarjali tudi s predstavniki državnih organov, poslanci in vodstvom Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Upamo, da so jim naše izkušnje odprle oči.

Anketa o poteku opozorilne stavke SKEI

SKEI mora vztrajati do izpolnitve stavkovnih zahtev

Prejšnji teden je kovinsko in elektroindustrijo v vsej Sloveniji ohromila dveurna opozorilna stavka, ki jo je organiziral SKEI. Kako je stavka potekala, koliko delavcev je sodelovalo v njej, kaj so delavci zahtevali ter še o nekaterih vprašanih smo se pogovarjali z zaupniki in funkcionarji SKEI v Podravju. Povprašali smo jih tudi, kaj delavci v bitki za povišanje izhodiščnih plač, ki očitno še ni končana, pričakujejo od SKEI.

Delodajalci so s svojimi stališči samo podžgali delavce

Ivan Likar,
Poslovni sistem Cimos – Tam Avtomobilska industrija, Poslovni center Mehanska obdelava

V našem poslovnem centru so stavkali prav vsi delavci, ne glede na to, ali so člani SKEI ali ne. Udeležba v stavki je bila 100-odstotna. V podjetju je zaposlenih 640 delavcev, 426 jih je včlanjenih v SKEI. Delavci so bili ogorčeni, ker delodajalska stran ni pristala niti na skromno povišanje plač. To, da delavcem v dveh delih ne morejo dvigniti plač niti za 6500 tolarjev, je prava sramota. Mislim, da so si delodajalci s tem naredili medvedjo uslugo. S svojim odnosom do sindikalnih zahtev so delavce le razjezili. Delavci so v času opozorilne stavke zahtevali od sindikalne pogajalske skupine, naj pri svojih zahtevah ne popusti. Če bo potrebno, so pripravljene tudi na splošno stavko.

Med opozorilno stavko smo v naši poslovni enoti pripravili zbor delavcev. Na njem smo podrobno predstavili stališča in zahteve SKEI in pri delavcih zanje dobili vso podporo. Pogovorili smo se tudi o pripravah na skupščino podružnice SKEI v podjetju, na kateri bomo volili nove člane izvršnega odbora.

Zanimanje za članstvo v SKEI se povečuje

V našem podjetju z 229 zaposlenimi je v podružnici SKEI vključenih 176 delavcev. V opozorilni stavki pa so sodelovali vsi delavci – tudi včlanjeni v druge sindikate in tisti, ki niso v nobenem sindikatu. Delavci se zavedajo, da lahko cilje dosežemo samo s skupnimi močmi.

Med stavko smo v podjetju pripravili zbor

delavcev, na katerem smo predstavili potek pogajanj in naše zahteve. Lahko rečem, da so stavkovne zahteve med delavci v našem podjetju dobile popolno podporo. Delavci so tu-

Jože Bohak,
MPP Tehnološka oprema

di povedali, da so se za uresničitev stavkovnih zahtev pripravljene še naprej boriti z vsemi sredstvi sindikalnega boja.

Opozorilna stavka v našem podjetju je potekala dostojanstveno in brez incidentov. Vodstvo podjetja nas pri izvedbi stavke ni oviralo.

Po končani stavki je več delavcev izrazilo željo, da bi se vključili v SKEI. Očitno se tudi kovinarji čedalje bolj zavedajo, da si brez sindikalnih pritiskov samo s prizadevnim delom v tej deželi ni več mogoče izboriti višjih plač.

Plače kovinarjev že preveč zaostajajo

Vlado Vogrinec,
Unior – strojna oprema

V našem obratu je zaposlenih 73 delavcev, od tega jih je 52 včlanjenih v SKEI. Vse delavce smo že zjutraj obvestili, da se bo točno opoldne začela dveurna opozorilna stavka.

Med stavko, na kateri so sodelovali vsi delavci, smo pripravili zbor delavcev in stavkajoče seznanili s potekom pogajanj. Povedali smo jim tudi, da so za stavko odgovorni delodajalci. Delavci so bili nad stališčem delodajalcev ogorčeni. Drug za drugim so ponavljali, da je sramota, da morajo vsi slovenski kovinarji stavkati za borih 6500 tolarjev, medtem ko si nekateri drugi v tej državi brez prob-

lemov dvigujejo plače – pa ne samo za 6500 tolarjev.

Delavci so bili ogorčeni tudi zaradi tega, ker nas delodajalci že dve leti vlečejo za nos. Zato kovinarji s svojimi plačami že močno zaostajamo za delavci v številnih drugih panogah. Delavci v našem obratu menijo, da je temu treba narediti konec. Tokrat moramo vztrajati do konca. Dokler stavkovne zahteve ne bodo uresničene, SKEI ne sme popustiti, tudi če bomo morali uporabiti še bolj radikalne oblike sindikalnega boja.

Stavkali so vsi delavci, ne samo člani SKEI

Zlatko Krajnc,
Poslovni sistem Cimos – Tam Avtomobilska industrija, Poslovni center Metalurgija

Zahteve SKEI so na opozorilni stavki v našem poslovnem centru dobile polno podporo. V opozorilni stavki so sodelovali vsi delavci iz dopoldanske izmene, pridružili pa so se nam tudi nekateri delavci iz popoldanske izmene. Nekateri so prišli prej na delo samo zato, da so se lahko pridružili stavkajočim in tako pokazali svojo delavsko solidarnost. V stavki so sodelovali vsi delavci ne glede na to, v kateri sindikat so včlanjeni oziroma ali so sploh sindikalno organizirani ali ne. Delavci se očitno zavedajo, da lahko samo s skupnimi močmi dosežemo postavljene cilje in si izborimo višje plače ter boljši ekonomski položaj. Delavci so od sindikalne pogajalske skupine terjali, naj od zahtev ne odstopi niti za ped.

Med stavko smo v poslovnem centru organizirali zbor delavcev. Na njem smo delavce informirali o poteku pogajanj ter o ponudbi delodajalcev. Delavci so jo odklonili, češ da je zanje ponižujoča in sramotna. Člani SKEI terjajo, da se bitka za uresničitev delavskih zahtev nadaljuje.

SKEI mora vztrajati do konca

Sodeloval sem na opozorilni stavki v SKEI v Tovarni vozil Maribor. Stavkali so vsi delavci, ne glede na to, ali so člani SKEI ali ne. V času stavke je SKEI pripravil zbor delavcev in delavce informiral o prizadevanjih in pogajanjih za dvig plač. Delavci so v celoti

Zvonko Slana,
sekretar SKEI-
sindikata
družbe Tam

podprli stavkovne zahteve in terjali, da SKEI pri njih vztraja do konca.

Delavce smo seznanili tudi s tem, kako so potekala pogajanja o poplačilu manj izplačanih plač. Delavci Tovarne vozil Maribor so namreč še pred ustanovitvijo novega podjetja leta 1996 še pred mesecev prejeli nižje plače, kot bi jih morali. Za razliko do polnih plač so ob pomoči SKEI takratnega delodajalca tožili. Zdaj smo se z vodstvom TVM, ki je pravni naslednik nekdanjega delodajalca, uspeli dogovoriti za izvensodno poravnavo. Delavcem smo podrobno predstavili model izvensodne poravnave, s katerim so se udeleženci zbora strinjali. Seveda pa se mora za izvensodno poravnavo odločiti vsak delavec sam. Mnogi so že med stavko podpisali pooblastilo za umik tožbe in izvensodno poravnavo, mnogi pa bodo to verjetno storili v naslednjih dneh.

Opozorilna stavka je uspela

Drago Gajzer,
predsednik
SKEI-sindikata
družbe Tam in
podpredsednik
SKEI Slovenije

V podjetjih na lokaciji nekdanjega Tama, v katerih ima SKEI svoje podružnice, je bila opozorilna stavka dobro organizirana in je v celoti uspela. Udeležili so se je domala vsi delavci, ne glede na to, ali so člani SKEI ali ne. Stavka je pokazala, da so zahteve SKEI upravičene. Povišanje plač za 6500 tolarjev je zares tako minimalno, da SKEI na manjše nikakor ne more pristati. Stavka je pokazala tudi, da so stališča delodajalcev delavce revoltirala. V SKEI bomo potek stavke podrobno analizirali, kakšne rezultate bo dala, pa bomo videli. Delavci ne želijo škodovati podjetjem, še manj pa jih želijo uničiti, vendar bodo, če delodajalci ne bodo pokazali več poslušnosti za izboljšanje položaja kovinarjev, prisiljeni ponovno stavkati. Številni delavci so med stavko povedali, da je odnos delodajalcev do povišanja njihovih plač naravnost sramoten. Nad tem bi se delodajalci morali zamisliti.

Argument delodajalcev, da bodo zaradi stavke propadla delovna mesta, je iz trte izvit. Vsi v Sloveniji vemo, da je v kovinski in elektro-

industriji v minulih letih propadlo veliko delovnih mest, čeprav stavk ni bilo. Za razvoj naše panoge so zdaj najbolj pogubne prenizke plače, ki destimulativno vplivajo na delavce, zato je borba za višje izhodiščne plače tudi borba za razvoj panoge.

SKEI mora iti do konca

Marjan Plohl,
Karoserije

V našem podjetju, v katerem je med 149 zaposlenimi 84 članov SKEI, smo se dobro pripravili na opozorilno stavko, saj smo pravočasno določili stavkovne straže in pripravili napise in transparente, ki smo jih namestili na vhod v tovarno. Delavce smo že pred stavko informirali, kako so potekala pogajanja in kaj zahteva SKEI. Vsi delavci, ne samo člani SKEI, so zahteve odločno podprli. Terjali so, da gre SKEI tokrat do konca. Če drugače ne bo šlo, naj zaostri oblike sindikalnega boja. Delavci so za uresničitev stavkovnih zahtev pripravljene marsikaj žrtvovati, saj se zavedajo, da tako ne gre več naprej.

Delodajalska stran je pred stavko objavila, da stavka ne bo plačana. Morda so mislili, da bodo s tem delavce prestrašili, dosegli pa so ravno obratno. V našem podjetju so bili delavci nad takšnim stališčem delodajalcev ogorčeni in so poudarjali, da je sodelovanje na stavki delavska dolžnost. Sramota je, da delodajalci kovinarjem niso pripravljene dvigniti plač niti za 6500 tolarjev. Naj pogledajo, kakšne so plače v nekaterih drugih dejavnostih in panogah.

Delavci so dali tudi pobudo, da bi se v prizadevanjih za višje plače med seboj tesneje povezali vsi sindikati, ki zastopajo iste cilje. Mnogi menijo, da je sindikalno gibanje pri nas preveč razdrobljeno in da so zato sindikati premalo močni. Še posebej pa so stavkajoči terjali, naj pogajalska skupina sindikatov v pogajanjih z delodajalci ne popusti.

Protestno pismo gospodarski zbornici in združenju delodajalcev

V Mariborski livarni je zaposlenih 700 delavcev, v opozorilni stavki pa jih je sodelovalo 89 odstotkov. Vsi preprosto niso mogli stavkati, ker v "toplih obratih" v času stavke niso mogli ugasniti peči, saj sicer po stavki proizvodnja ne bi mogla ponovno normalno steči. Stavkovne zahteve pa so med delavci dobile 100-odstotno podporo.

S stavke smo delavci Mariborske livarne vodstvu Gospodarske zbornice Slovenije in vodstvu Združenja delodajalcev Slovenije poslali pismo. Vanj smo zapisali, da smo zgroženi nad njihovimi izjavami. Sprašujemo se,

Branko Medik,
predsednik
SKEI v Mari-
borski livarni
in predsednik
območnega
odbora SKEI
Podravja

kdaj bosta gospodarska zbornica in združenje delodajalcev tako nastopila proti vladi in drugim institucijam, ki v nedogled dvigujejo različne davke, prispevke in podobno. Spomnili smo jih tudi, da članarina, ki jo podjetja s krvavo zasluženim denarjem plačujejo za gospodarsko zbornico, ni majhna, od nje pa podjetja nimajo kaj dosti. Zanimivo je, da delodajalske organizacije vedno dvignejo glas, ko delavci terjajo višje plače, češ da to ogroža podjetja. Ko vlada dviguje davek na dodano vrednost in druge davke ter prispevke, pa molčijo, kot da to ne ogroža nikogar. Nerazumljiva je tudi izjava delodajalcev, da so se v zadnjih letih plače dvignile za 10 do 15 odstotkov. Delavci v kovinskih podjetjih, še zlasti v neposredni proizvodnji, tega nismo občutili. Sramota je, da delodajalske organizacije zavračajo minimalne zahteve sindikatov. Če ne bodo prisluhnili upravičenim zahtevam delavcev, bo imelo to hude posledice. Zato je prav, da sindikati in delodajalci skupaj pripravijo nov plačni model, po katerem bi se neto plače delavcev povečale, bruto plače pa zmanjšale. Delavci od nas sindikalistov terjajo, da vztrajamo pri zahtevah in da gremo do konca.

V Podravju so kovinarji stavkali v 76 podjetjih

Edi Ozimič,
sekretar
območnega
odbora SKEI
za Podravje

V Podravju smo stavko izvedli v 76 podjetjih in njihovih delih. V stavko so se vključili domala vsi delavci v dopoldanski izmeni. Stavka je v vseh podjetjih potekala organizirano in incidentov ni bilo. V veliki večini podjetij je stavka trajala dve uri, samo v nekaterih podjetjih so bodisi zaradi narave dela ali drugih razlogov stavkali krajši čas. Kakšno je bilo osnovno sporočilo delavcev s stavke? To sporočilo je jasno: Če SKEI niti po opozorilni stavki ne bo uspel doseči zvišanja plač, mora nadaljevati bitko za boljši ekonomski položaj delavcev z bolj radikalnimi sredstvi sindikalnega boja.

Direktor in lastnik DOL-TEXA meče delavke na cesto

Odpuščene brez sklepov

Prejšnji petek smo skupaj s predsednikom Stupisa Tonetom Rozmanom in sekretarjem območnega odbora tega sindikata Dušanom Bajdetom obiskali delavke podjetja DOL-TEX iz Krke. Na pomoč so poklicale, ker jih je dan prej direktor na zboru ob 13.30 uri obvestil, da je podjetje v stečaju. Tiste, ki jih je prebral s seznama, naj bi delo nadaljevale v njegovem novem podjetju DOL-TEX Moda, drugim pa naj bi bil vstop v podjetje zaprt.

Ko smo vstopili v poslovne prostore na Krki, smo najprej opazili dva policista. Povedala sta, da ju je poklical direktor, ker mu delavke niso dovolile zapustiti pisarne. Ko sta Rozman in Bajde želela z njim govoriti, je dejal, da ne bo dajal nobenih izjav, in se je kmalu zatem odpeljal iz podjetja.

Po besedah Dušana Bajdeta so razmere v podjetju zelo neurejene. Sedanji lastnik podjetja Jože Nose je podjetje pred letom dni odkupil od prejšnjega lastnika iz Vuzenice. Takrat je prevzel tudi vse delavke in jih zaposlil za nedoločen čas. Poslovni prostori pa so last podjetja Kroj iz Škofje Loke, ki je prej v Krki imelo svoj obrat in mu DOL-TEX plačuje najemnino. Delavkam, vseh je bilo nekaj čez 60, je podjetnik dolžan plačo za december in del septembrske plače. Dolguje jim tudi regres za dopust.

Rozman je prizadetim delavkam, ki so se zbrale v šivalnici, najprej povedal, da jih nihče ne more odpustiti na tak način, saj ni skladen z zakonodajo. Bajde je dodal, da na sodišču

nimajo nobene vloge za stečaj podjetja, kaj šele da bi bil stečaj že uveden. Delavkam sta tudi povedala, da so vse dolžne hoditi na delo, tudi če jim delo ni odrejeno. Če naj bi bile odpuščene, bi jim direktor moral dati ustrezne sklepe in papirje in to tudi prijaviti zavodu za zaposlovanje. "Le z besedo vas ne more nihče odsloviti", je poudaril Rozman.

Po teh pojasnilih so se nekatere delavke razgovorile. Več jih je izrazilo strah, da bi še naprej morale delati pri tem podjetniku, s katerim so imele že več slabih izkušenj. Povedale so tudi, da jih je osem želel odpustiti že oktobra lani, vendar si je kasneje premislil. Na naše vprašanje, koliko jih je sedaj odslovil, so povedale, da enajst. Še posebej tiste, ki so si upale kaj reči, in tudi sindikalne zaupnice. Predsednica **Janja Zaletelj** je priznala, da je že drugič pred vrati podjetja. Izvedeli smo še, da ima Nose v Grosupljem še eno podjetje, in sicer J. Nose Tekstil d. o. o.

Rozman in Bajde sta se skupaj z Zaleteljevo po pogovoru oglasila še v pisarni inšpek-

torice za delo v Grosupljem Mojce Bugarar. Ker ni bila dosegljiva, sta ji napisala prijavo in ji jo poslala po pošti, v vednost pa tudi glavne mu inšpektorju Borutu Brezovarju.

Kasneje je z Bugararjevo govoril še po tele-

Tone Rozman se je pogovarjal tudi z delovno invalidko, ki je zelo zaskrbljena za svojo prihodnost.

fonu, povedala mu je, da bo ukrepala ta torek. Inšpektorica Buragarjeva pa je to sredo Rozmana obvestila, da je Nosetu že izdala ureditveno odločbo, naj status delavk takoj uskladi z delovnopravno zakonodajo.

Zaleteljeva pa je Rozmana obvestila, da manjša skupina delavk opravlja delo za DOL-TEX Modu, verjetno pa jim za to delo Nose ni izdal novih pogodb niti preklical prejšnjih. Večina delavk pa prihaja v poslovne prostore, čeprav dela nimajo.

F. K.

Prisilna poravnava v Induplati Tekstil

Izvršni odbor sindikata med obravnavo prisilne poravnave.

Okrožno sodišče v Ljubljani je začetku januarja sprejelo sklep o začetku prisilne poravnave za družbo Induplati Tekstil iz Jarš. Za prisilnega upravitelja je imenoval Andreja Toša.

Po besedah direktorice Viktorije Vehovec je uvedba prisilne poravnave resen poizkus saniranja družbe. Kako bo ta ukrep vplival na trenutni položaj delavcev, še ni mogoče napovedati, saj je treba pripraviti še načrt finančne reorganizacije.

Vodstvo sindikata je ob predstavitvi prisilne poravnave od direktorice zahtevalo, naj zaposlene seznanijo z načrti in posledicami prisilne poravnave. Zahtevalo je tudi "mehke" ukrepe za morebitno zmanjševanje števila zaposlenih in zagotovitev sredstev za plačilo terjatev delavcev.

Sindikat teh ukrepov ne more preprečiti, lahko le vpliva, da bodo za delavce čim manj boleči. Predvsem pa bo storil vse, kar je v njegovi moči, da bodo delavci uveljavili pravice, ki jim gredo.

J. A.

NAJ SE VE ...

Novi pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu določa minimalne zahteve za zagotavljanje varnosti in varovanja zdravja delavcev pred tveganji zaradi vpliva kemičnih snovi, ki se nahajajo v delovnem okolju ali so rezultat katerekoli dejavnosti, ki vključuje kemične snovi. Velja za vse kemične snovi razen za rakotvorne in/ali mutagene.

Ne uporablja se ga tudi za prevoz nevarnih kemičnih snovi in za ionizirajoča sevanja (razen, če ne določa višjo raven varnosti in zdravja pri delu kot pravilniki, ki urejajo varnost pri tovrstnih tveganjih). Velja od 1. januarja 2002. Priloga II in III ter 11. člen pravilnika pa bodo začeli veljati šele 1. januarja 2006.

Vir: Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 100/2001)

Delavci Gradbenega podjetja Novo mesto stavkali za stečaj

Delodajalec se je stečaju nehal upirati

Ko smo prejšnji petek obiskali delavce Gradbenega podjetja Novo mesto, so še stavkali. Za to obliko protesta so se odločili, ker jim direktor, ki je tudi večinski lastnik, ni izplačal novembrske in decembrske plače. S stavko je 113 zaposlenih zahtevalo izplačilo zamujenih plač ali predlog za uvedbo stečaja. Ker je direktor stavkovni odbor ta ponedeljek obvestil, da bo predlagal stečaj, so zaposleni stavko zaključili še istega dne.

Po besedah **Jožeta Mikliča**, sekretarja območne organizacije ZSSS, je Gradbeno podjetje Grosuplje izkoristilo socialno stisko delavcev Pionirja Standard, ki je pred leti odšel v stečaj, in v Novem mestu ustanovilo svojo poslovno enoto. Vanjo so najprej povabili 60 najboljših delavcev, kasneje pa še novih 60. Ko so v GPG zaslutili, da dela za poslovno enoto ni dovolj, so prodajo enote Mirana Jurečiča predložili, naj ustanovi hčerinsko družbo Gradbeno podjetje Novo mesto d. d. Miklič pravi, da so v sindikatu že ob ustanavljanju imeli pomisleke in predlagali, naj GPG jamči za poslovanje GP Novo mesto. Ker Jurečič v Grosup-

ljem tega ni dosegel, je aprila lani ustanovil družbo z omejeno odgovornostjo in vanjo vložil 60.000 nemških mark. Takrat je delavcem zagotavljal, da bo dela in denarja dovolj. GPG, ki je postala 25-odstotni lastnik, naj bi zagotavljala tudi inženiring in pridobivanje poslov. Miklič je prepričan, da je bila ustanovitev GP Novo mesto že na začetku napaka. Novomeško podjetje je bilo namreč brez svojih sredstev za delo in je zanje plačevalo najemnino Grosupeljčanom. Ustanovitev je bila po Mikličevem mnenju verjetno le v Jurečičevem interesu, saj naj bi želel postati veliki podjetnik.

Že po nekaj mesecih so plače

Mijo Popovič, predsednik SDGD, in Jože Miklič, sekretar območne organizacije ZSSS, sta se prejšnji petek s stavkajočimi pogovarjala skoraj celo uro. Povedala sta jim zlasti, da je zaradi plačilne nezmožnosti podjetja cilj stavke prisiliti direktorja in lastnika, da pripravi predlog stečaja. Poudarila sta tudi, da nobeno novo bajpas podjetje ne more rešiti njihovih problemov. Po uvedbi stečaja pa bodo svoje terjatve ob pomoči območne organizacije ZSSS lahko priglasili na jamstvenem skladu, kjer bodo dobili tudi nekaj denarja. V pogovoru s posameznimi delavci smo še zvedeli, da je po dobrih gradbenih delavcih na Dolenjskem in v Beli krajini kar nekaj povpraševanja. Zavod za zaposlovanje bo zato trajna rešitev le za invalide, ki jih je v podjetju tudi nekaj.

začele kasniti, deloma tudi zaradi kasnitve plačil za opravljeno delo. Ko je začelo primanjkovati še dela, pa je v podjetju prišlo do finančnega zloma.

Delavci so začeli stavkati 23. januarja. Med stavkovne zahteve so zapisali izplačilo zamujenih novembrskih in decembrskih plač, razlike do polne oktobrske plače, plačilo nadur in drugih stroškov v zvezi z delom. Med stavko je bil le en informativni pogovor, na katerem je direktor delavcem dejal, da stečaj ni potreben in da ga zato ne bo sprožil. Čeprav pogajanja niso stekla, so po petih dneh delavci stavko prekinili in delodajalca še enkrat pozvali k pogajanju.

Po dveh dneh dela so delavci spet začeli stavkati. Več kot polovica pa jih je bila poslanih na čakanje. V dogovoru s stavkovnim odborom je območna organizacija ZSSS vložila predlog za inšpekcijski pregled, ki po Mikličevih besedah še ni dal sadov. Inšpekcija naj bi tudi preverila, ali je bila oktobrska plača obračunana zakonito in skladno s kolektivno pogodbo.

Ko so delavci spet začeli stavkati, je Jurečič stavkovnemu odboru priznal, da je stečaj najboljša rešitev. Zgovarjal se je le še na to, da mora zanj dobiti soglasje manjšinskega lastnika.

Ker veliko delavcev več mesecev ni imelo nobenih prihodkov, sta območna organizacija ZSSS in SDGD trem posameznikom dala 20.000 tolarjev denarne pomoči. Malico stavkajočim je pet dni plačal sindikat podjetja, naslednje dni pa območna organizacija ZSSS in SDGD. Ta ponedeljek je območna organizacija ZSSS zelo ogroženim delavcem izplačala skupaj še 400.000 tolarjev denarne pomoči. Stavkovni odbor nam je 4. februarja poslal izjavo o zaključku stavke v Gradbenem podjetju Novo mesto.

V njej še piše, da je Jurečič zaposlenim izplačal tudi stroške v zvezi z delom (malico, terenski dodatek in prevoz na delo) v lanskem letu. Območna organizacija ZSSS bo po Mikličevih besedah za zaposlene pripravila terjatve do stečajne mase in tudi za jamstveni sklad.

F. K.

Sindikata delavcev gradbenih dejavnosti Slovenije

Izhodiščna plača za gradbene dejavnosti Slovenije od januarja 2002

V skladu z določili KPGD Slovenije (Uradni list RS št. 7/1998) in dopolnitvami (Uradni list RS št. 19/2000) in Tarifne priloge h KPGD znašajo izhodiščne bruto plače od januarja 2002:

Tarifni razred	Plačilni razred	Opis	Koeficient	Izhodiščna plača v SIT za polni delovni čas
I.	1	Enostavna dela	1,00	68.131
II.	2	Manj zahtevna dela	1,10	74.944
III.	3	Srednje zahtevna dela	1,23	83.801
IV.	4/1	Zahtevna dela 1	1,37	93.339
	4/2	Zahtevna dela 2	1,46	99.471
V.	5/1	Bolj zahtevna dela 1	1,64	111.735
	5/2	Bolj zahtevna dela 2	1,75	119.229
VI.	6/1	Zelo zahtevna dela 1	1,85	126.042
	6/2	Zelo zahtevna dela 2	2,16	147.163
VII.	7/1	Visoko zahtevna dela 1	2,21	150.570
	7/2	Visoko zahtevna dela 2	2,50	170.328
VIII.	8	Najbolj zahtevna dela	3,00	204.393
IX.	9	Izjemno zahtevna dela	3,50	238.459

Izhodiščne plače so izračunane na podlagi novega količnika povznesenja izhodiščnih plač zaposlenih v gospodarskih dejavnostih Republike Slovenije, ki velja od januarja 2002 (Uradni list RS št. 6/2002).

Jernej Jeršan, sekretar SDGD Slovenije

Pogovor s sekretarjem v območni organizaciji ZSSS v Pomurju Pavlom Vrhovnikom

Pomurci ne pristajajo več na podpovprečne plače

Pavel Vrhovnik je imel zadnje mesece ogromno dela, saj je sekretar območnih odborov sindikata kovinske in elektroindustrije (SKEI), sindikata delavcev gostinstva in turizma (SGiT) in sindikata kmetijstva in živilske industrije (KŽI) v Pomurju, ter je tudi sekretar sindikalne pisarne v Gornji Radgoni. Ko je bil sekretar območne organizacije ZSSS v Pomurju Danilo Šipoš na bolniškem dopustu, pa je Vrhovnik začasno opravljal še njegovo delo v območni organizaciji in v območnem odboru sindikata tekstilne in usnjarskopredelovalne industrije (STUPIS) v Pomurju.

Pomembna vloga krajevnih pisarn ZSSS

»Zaradi ukinitve Agencije za plačilni promet so nam odpovedali najemno pogodbo za krajevno pisarno ZSSS v Gornji Radgoni, ki je bila doslej v prostorih agencije. Zdaj moramo najti druge primerne poslovne prostore, saj mora ZSSS zaradi potreb svojega članstva ohraniti pisarne v vseh večjih krajih. Krajevne pisarne so za uspešno delovanje Svobodnih sindikatov izjemno pomembne, saj so najbližje sindikalnim podružnicam v podjetjih in zavodih ter članom. Poleg tega krajevne pisarne predstavljajo Svobodne sindikate na lokalni in občinski ravni oziroma na ravni upravne enote,« pripoveduje Vrhovnik.

V manjših krajih pač vsi občani vedo, kdo je funkcionar ZSSS, saj morajo sindikalni funkcionarji, ki se borijo za spoštovanje delavskih pravic in interesov, hočeš nočeš velikokrat nastopati v javnosti in v lokalnih ter drugih medijih. Zato je ugled Svobodnih sindikatov tesno povezan z ugledom sekretarja krajevne pisarne ZSSS. Pavel Vrhovnik sodi med tiste sekretarje krajevnih organizacij ZSSS, ki s svojim predanim strokovnim delom ter doslednim zavzemanjem za delavske pravice krepijo ugled Svobodnih sindikatov v lokalnih skupnostih.

»V Pomurju je stopnja brezposelnosti med najvišjimi v državi. Višjo stopnjo brezposelnosti so lani imeli samo v Podravju,« pravi Vrhovnik. »V devetdesetih letih je veliko delovnih mest propadlo za-

radi stečajev, ki so še posebej prizadeli kovinsko in elektroindustrijo, kjer se je v zadnjem desetletju število zaposlenih zmanjšalo za polovico. Najprej so šle v stečaj družbe Avtoradgona, Panonija iz Murske Sobote, Varstroj iz Lendave. V zadnjih šestih letih pa so morala v stečaj še Radenska sistemi, PanAgra iz Murske Sobote, Liv-pro iz Murske Sobote, Logo Lendava, Elrad, Elrad-Elektronika, Tehnostroj Ljutomer, Vitrina Ljutomer in še nekatere manjša podjetja. Iz zdravih jeder propadlih podjetij so zrastle le manjša nova podjetja. Nekatera med njimi normalno poslujejo, nekatera so zelo odvisna od tujih partnerjev in njihovih poslovnih načrtov, nekaj pa jih je moralo celo ponovno v stečaj. Tehnostroj iz Ljutomera je v minulih letih preživel dva stečaja.«

Zaposlovanje za določen čas

Med brezposelnimi delavci v Pomurju je po Vrhovnikovih besedah zato danes veliko kovinarjev. Večina tistih, ki je po stečaju uspela najti zaposlitev, pa je zaposlenih za določen čas. »Tako kot drugod po Sloveniji tudi v Pomurju številni delodajalci zaposlujejo nove delavce predvsem za določen čas. Pri tem izstopajo zlasti manjši zasebni delodajalci,« pojasnjuje Vrhovnik. »Delavci, ki so zaposleni za določen čas, pa nimajo samo manj pravic (ne morejo dobiti kredita in podobno), temveč se nenehno bojijo tudi za svojo socialno varnost. Zato se marsikdaj za svoje pravice ne morejo postaviti tako odločno kot delavci, ki imajo delovno razmerje za nedoločen čas.«

Od vseh brezposelnih delavcev v Pomurju jih samo okoli 18 odstotkov prejema denarno nadomestilo. Kako pa se iz meseca v mesec prebijajo drugi, ki so na zavodu izčrpali pravico do denarnega na-

Pavel Vrhovnik: Največji problem v Pomurju je velika brezposelnost in pomanjkanje delovnih mest.

domestila? »Precej brezposelnih si je uredilo potrebne papirje in delo poiskalo v sosednji Avstriji. Marsikdo pa tam na črno opravlja priložnostna dela. Za mnoge delavce v Pomurju je sreča v nesreči, da imajo doma malo zemlje, na kateri pridelujejo hrano zase in za svoje družine. Na ta način nekateri brezposelni delavci sicer nekoliko omilijo socialno stisko svojih družin, vendar pa to zanje ne more biti dolgoročna rešitev.«

Plače kovinarjev so prenizke

Kakšen pa je trenutno ekonomski položaj delavcev v kovinski in elektroindustriji v Pomurju? »Velika večina delavcev prejema plače po panožni kolektivni pogodbi. Vendar delavci s plačami niso zadovoljni, saj so izhodiščne plače po kolektivni pogodbi prenizke. Zato si republiški odbor SKEI tudi toliko prizadeva, da bi prišlo do dviga izhodiščnih plač. V večini podjetij delavci prejemajo tudi vse druge prejemke od regresa za letni dopust do regresa za malico in povračila potnih stroškov za prevoz na delo in z dela po kolektiv-

ni pogodbi, vendar pa marsikje z zamikom,« pravi Vrhovnik. »Če v kakšnem podjetju pride do problemov, jih poskušamo najprej rešiti s pogovori in pogajanjem. Kadar to ne pomaga, uporabimo različne oblike sindikalnega pritiska. Če delodajalec kršitev ne odpravi, o njih obvestimo inšpekcijo dela, ki pa je, žal, velikokrat premalo učinkovita.«

Ko govori o razvoju kovinske in elektroindustrije v Pomurju, je Vrhovnik prepričan, da slabše, kot je bilo, ne more biti več. »Menim, da je recesija v tej panogi že dosegla dno in da se postopno začenja nova rast. Nekateri delodajalci že širijo proizvodnjo, kar je dober znak. Žal pa delavci tega ne občutijo v svojih žepih, saj mnogi delodajalci smatrajo, da plače najbolj ogrožajo njihovo konkurenčno sposobnost, kar seveda ne drži. Dejansko so lahko uspešna samo podjetja, ki imajo dober razvoj, sodobno tehnologijo in programe ter še zlasti zadovoljne delavce, motivirane za prizadevno delo in doseganje kakovosti.«

Tudi mlajši delavci vse bolj spoznavajo, da je naš sindikat edini, ki jim lahko pomaga. V zadnjem času se je v SKEI vključilo toliko novih članov, da smo v nekaterih podjetjih ustanovili podružnice.«

Težave kmetijstva pred vstopom v Evropsko unijo

Kakšne pa so razmere na področju kmetijstva in živilske industrije? »Tudi v tej panogi je moralo v času tranzicije v stečaj nekaj podjetij, vendar manj kot v kovinski industriji,« pravi Vrhovnik. »Pomurka je šla najprej v stečaj, nato pa je prišlo do prisilne poravnave. Zdaj posluje z manj zaposlenimi. V stečaj je morala tudi Simentalka, težave pa so imeli in imajo tudi v drugih podjetjih. Največ težav pa pričakujejo ob vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Z resnimi težavami se srečujejo tudi podjetja v primarni kmetijski proizvodnji, saj vreme pomurskim kmetijcem že nekaj let ni bilo naklonjeno. Naše območje so v zadnjih letih prizadele naravne nesreče od toče do suše.«

Plače v Pomurju krepko zaostajajo za povprečjem v državi. To po Vrhovnikovih besedah občutijo tudi delavci v kmetijstvu in živilski industriji. Sicer pa velika večina delavcev v tej panogi prejema plače po kolektivni pogodbi, nekateri pa imajo zaradi različnih dodatkov za pogoje dela plače do 15 odstotkov nad kolektivno pogodbo. »Kljub temu pa tako v pomurskem kmetijstvu kot

v industriji preveč delavcev pre-
jema minimalno plačo.«

Nekoliko ugodnejše so razmere
na področju gostinstva in turizma
v regiji. »V tej panogi v Pomurju
ni bilo stečajev. Prej kot slej je no-
silec razvoja te dejavnosti Raden-
ska, ki uspešno posluje,« pravi Vr-
hovnik. »Domala vsa podjetja spoš-
tujejo kolektivno pogodbo ali pa de-
lavcem izplačujejo plače nad njo.«

»Sicer pa je zdraviliški turizem
z Radensko, Banovci, Termami
Lendava in Moravskimi Toplica-
mi najbolj zdrav in vitalen del slo-
venskega turizma, ki ima tudi po
novi slovenski turistični strategi-
ji velike razvojne perspektive,« je
prepričan Vrhovnik.

Delavci ne pristajajo na krčenje svojih pravic

Ko Vrhovnik govori o ekonom-
skem položaju delavcev, opozar-
ja, da sodi Pomurje med najmanj
razvita območja v Sloveniji. »Šte-
vilni delavci na našem območju se
zaradi visoke stopnje brezposel-
nosti in nerazvitosti še vedno naj-
bolj bojijo, da bi izgubili zaposlit-
ev. Zato se težko odločajo za ra-
dikalne oblike borbe za svoje prav-
ice, še zlasti za tožbe. Zanje se od-
ločijo šele po stečaju ali če izgu-
bijo zaposlitev. Po drugi strani pa
ima mnogo delavcev doma košček
zemlje in s tem tudi dodaten vir za
preživetje, zato se lažje sprijazni-
jo s slabšimi pogoji v podjetju.
Takšno razpoloženje med delavci
poskušajo delodajalci izkoristiti.
Res pa številni pomurski delavci
takšnega tempa življenja, ko mo-
rajo delati na delovnem mestu in
doma, dolgo ne bodo več vzdrža-
li. Zadnje čase je zato med delav-
ci mogoče opaziti čedalje večje ne-
zadovoljstvo, zahteve za višje pla-
če in boljši ekonomski položaj za-

poslenih pa so vse bolj glasne in
ostre. Delavci v Pomurju se ne že-
lijo vdati v usodo in ne pristajajo
več na podpovprečne plače, pač pa
se čedalje odločneje borijo za svoje
pravice. Na čelu te bitke pa so Svob-
odni sindikati.«

»Delavci na nadaljnje krčenje
svojih pravic ne bodo pristali. Če
bi kdorkoli poskušal zmanjšati prav-
ice delavcev, bo morala ZSSS z
odločno akcijo zaščititi interese de-
lavstva. To terjajo sindikalne po-
družnice v številnih podjetjih na
našem območju,« pravi Vrhovnik.
»Upam, da bo novi zakon o delov-
nih razmerjih skupen zakon delav-
cev in delodajalcev in da ga bomo
skupaj uresničevali. Slabo pa bi bi-
lo, če bi v njem kdorkoli takoj začel
iskati luknje sebi v prid. Tako kot
je zakon nastajal v socialnem par-
tnerstvu, ga bomo morali kot par-
tnerji tudi uresničevati.«

Številni delavci se identificirajo s Svobodnimi sindikati

»V desetletju gospodarske kri-
ze so Svobodni sindikati dosled-
no ščitili delavske interese in se bo-
rili za spoštovanje delavskih prav-
ic,« poudarja Pavel Vrhovnik.
»Zato danes delavci čutijo pripad-
nost svojim panožnim sindikatom
in ZSSS v celoti. Delavci vidijo,
da so naši cilji dejansko tudi nji-
hovi cilji. To je mogoče zaznati tudi
v sindikalnih podružnicah v po-
djetjih in zavodih, kjer članov ni več
tako težko pridobiti za prevzem
funkcije sindikalnega zaupnika. To
je tudi dokaz, da imajo sindikalni
zaupniki ugled med članstvom in
da uživajo zaupanje. Ravno v tem
poistovetenju delavcev z našimi
sindikati in v strokovnem delu sin-
dikatom vidim prihodnost našega
delovanja.«

T. K.

Sindikalna lista

Februar 2002

Gospodarske dejavnosti
(temelj je SKP
za gospodarstvo)
SIT

Javni sektor*
(nekdanje
negospodarstvo)
SIT

Prvi del

1. Dnevnice

– cela dnevnic		
(nad 12 do vključno 24 ur odsotnosti)	3.500,00	4.252,00
– polovična dnevnic		
(nad 8 do 12 ur odsotnosti)	1.750,00	2.125,00
– znižana dnevnic (od 6 do 8 ur)	1.218,00	1.480,00

2. Kilometrini (od 10. 7. 2001 dalje)	51,66	51,66
(od 18. 9. 2001 dalje)	53,97	53,97
(od 2. 10. 2001 dalje)	51,15	51,15
(od 16. 10. 2001 dalje)	51,03	51,03
(od 30. 10. 2001 dalje)	50,58	50,58
(od 13. 11. 2001 dalje)	49,83	49,83
(od 11. 12. 2001 dalje)	49,26	49,26
(od 1. 1. 2002 dalje)	49,68	49,68
(od 8. 1. 2002 dalje)	50,46	50,46
(od 5. 2. 2002 dalje)	50,97	50,97

3. Ločeno življenje*	89.084,00	62.066,00
----------------------	-----------	-----------

4. **Prenočišče** – povračilo stroškov prenočevanja do višine zneska po predloženem računu, ki ga odobri delodajalec

5. Regres za prehrano (od 1. 1. 2002)		
– po SKPGD (na delovni dan)	665,00	665,00

Drugi del

1. Jubilejne nagrade

– po SKPGD (delo pri zadnjem delodajalcu)		
– za 10 let	64.887,00	52.178,00
– za 20 let	97.331,00	78.266,00
– za 30 let	129.774,00	104.355,00

2. Odpravnina ob upokojitvi	455.422,00	704.520,00
oziroma dve plači delavca, če je to zanj ugodneje		oziroma tri plače delavca, če je to zanj ugodneje

3. Solidarnostne pomoči*		
– po SKPD – ob smrti delavca	133.627,00	104.335,00
– ob smrti v ožji družini	66.813,00	–

4. Minimalna plača (od 1. 1. 2002)	94.675,00	94.675,00
------------------------------------	-----------	-----------

5. Zajemčena plača (od 1. 1. 2002)	47.570,00	47.570,00
------------------------------------	-----------	-----------

6. Regres za letni dopust		
– najmanj	117.298,00	
– ali največ	149.856,00	125.805,00
(70 % povprečne slovenske plače)		

* 1. Javni sektor tudi v okviru gospodarskih dejavnosti izplačuje ločeno življenje po zakonu (Uradni list RS št. 87/97).

2. V javnem sektorju se uporablja zakon, za jubilejne nagrade in solidarnostno pomoč pa kolektivna pogodba.

Strokovna služba ZSSS

SLOVENIJA V EVROPSKI UNIJI

Vse kar mora vedeti Slovenec –
jutrišnji državljani EU

Kako Evropska unija obvešča svoje državljane?

Odgovor: Evropska unija je v zadnjih letih močno okreplila programe obveščanja svojih državljanov o EU in jim omogočila lažji dostop do informacij. Ena temeljnih pravic državljanov je pravica do obveščeniosti in dostopa do dokumentov parlamenta, sveta, komisije ter politik Evropske unije. Internet počasi, a vztrajno prevzema vlogo glavnega informacijskega vira novega tisočletja. V EU so zato oblikovali obsežen in informacijsko bogat sistem podatkovnih baz, dostopnih preko interneta. Gre za informacijske strežnike (Europa, Cordis in Ispo), za zbirke pravnih dokumentov (Celex, Eur-Lex, Ted, Prelex in Legislative Observatory) in za ostale pomembne informacijske vire (Idea, Scadplus, Rapid).

Vir: publikacija Centra Evropa

Mariborske Jeklotehne ni več

Konec desetletne agonije

Na sodišču v Mariboru se je sredi januarja začel stečajni postopek za Jeklotehno trgovino. V njej je ob koncu delalo 154 delavk in delavcev. Tako se je končala več kot desetletna agonija Jeklotehne, ki je bila ob koncu osemdesetih let z več kot dva tisoč zaposlenimi največje trgovsko podjetje v Mariboru. Sredi devetdesetih let je bila Jeklotehna prisiljena prvič pripraviti program reševanja trajno presežnih delavcev, po katerem je podjetje odpustilo več kot sto delavcev. Podjetje, ki je bilo že tako in tako kapitalsko izčrpano, je plačilo odpravnin prisililo še v dodatno zadolževanje.

Od sredine devetdesetih let, ko je bilo v podjetju še 1440 delavcev, Jeklotehna ni nikoli več prišla na zeleno vejo, pač pa je morala vsako leto pripravljati nove programe reševanja trajno presežnih delavcev in zmanjševati število zaposlenih. Po vsaki menjavi vodstva se je odpuščanje trajno presežnih delavcev začelo znova.

Ob koncu devetdesetih let je morala delniška družba Jeklotehna v stečaj, zdravo jedro podjetja pa je poslovalo naprej v hčerinski družbi Jeklotehna trgovina, ki jo je kupila celjska Kovinotehna. Vendar pa je Jeklotehna trgovina po stečaju matere ostala brez premoženja – imela je samo blizu 300 zaposlenih. Jeklotehna trgovina ni imela niti lastnih poslovnih prostorov in lokalov, temveč je morala za vse plačevati najemnino.

Osrednje trgovske hiše Merkur v centru mesta, ki je bila v lasti delniške družbe Jeklotehna, v stečajnem postopku ni uspela kupiti celjski Kovinotehni, pač pa jo je kupila Probanka iz Maribora in jo dala v najem. Ker se je podjetje znašlo v škarjah med prihodki in stroški, je ponovno začelo odpuščati trajno presežne delavce.

Ko je Kovinotehno prevzel kranjski Merkur, je v njegovo last prešla tudi Jeklotehna trgovina, ki pa je očitno tudi novi lastnik ni mogel obvarovati pred najhujšim.

Ob uvedbi stečajnega postopka je Jeklotehna trgovina poslovala samo še v trgovski hiši Merkur, le-ta pa je s stečajem zaprla vrata tudi ta trgovska hiša, dolga leta nekakšen mestni simbol. Čeprav so v zadnjih letih zrastle novi nakupovalni centri, od Europarka, Mercatorja, Merkurja, Obija in Baumaxa do Tuša, so Mariborčani in okoličani po nakupih še vedno radi zahajali tudi v trgovsko hišo v centru mesta.

Ko so Merkur zaprli, so se mnoge trgovke, ki so v njem delale v več desetletij, razjokale, pred zaprtimi vrati pa so prižgale svečke. Stečajni upravitelj je najprej vsem 154 delavkam in delavcem razdelil delovne knjižice, nato pa jih je 39 poklical nazaj na delo za določen čas. Takoj so naredili inventuro in začeli po znižanih cenah razprodajati zaloge. Tako bo lahko podjetje v stečaju trgovsko hišo Merkur izpraznilo do konca februarja. Na razprodaji so blago prodajali tudi 80 odstotkov ceneje.

Ko smo po stečaju obiskali trgovke v Merkurju, mnoge niso mogle skriti svojega razočaranja. »V Merkurju sem delala več kot dvajset let. Sploh še nisem dojela, da bo Merkur poslej zaprt in da sem po tolikih letih ostala brez dela,« je dejala ena od delavk, ki ni želela biti imenovana. »Zdaj, ko sem izgubila službo, ne bom dajala nobenih intervjujev. Potem bom še težje našla novo zaposlitev,« je dejala. »Lahko pa zapišete, da je zares žalostno, da so v minulem desetletju propadla skoraj vsa velika mariborska podjetja, od industrije do trgovine. V mestu in okolici je že zdaj

Jeklotehna trgovina v stečaju je svoje zaloge razprodala z velikim popustom.

25.000 brezposelnih, delovna mesta v Mariboru pa še naprej propadajo. V najtežjem položaju smo starejše delavke, saj bomo najtežje našle novo zaposlitev. V mestu je namreč že zdaj veliko brezposelnih trgovk. Vrata zapirajo zlasti trgovine v središču mesta.«

Po besedah sekretarja območnega odbora sindikata delavcev trgovine v Podravju Jožeta Murka Jeklotehna trgovina v stečaju dolguje delavkam in delavcem razliko zaradi premalo izplačanih plač ter nekatere druge neizplačane prejemke. Zato bo pravna služba območne organizacije ZSSS za člane in članice Svobodnih sindikatov prijavila terjatve v stečajnem postopku, seveda če jo bodo za to pooblastili.

T. K.

PРАВНА SVETOVALKA

Lučka Böhm, svetovalka predsedstva ZSSS

Delodajalci lahko dokupijo leta

Vprašanje: Ali delodajalec presežni delavki lahko dokupi pokojninsko dobo?

Odgovor: Od začetka letošnjega leta dalje so dokupi pokojninske dobe za presežne delavke spet mogoče ne le na papirju, ampak tudi v praksi. Čeprav je zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 106/1999) v 195. členu to omogočal že dosedaj, pa dokupov za presežne delavke v praksi zadnji dve leti ni bilo. Ta člen zakona nam-

reč določa pogoje, pod katerimi sme delodajalec presežnemu delavcu ali delavki dokupiti do pet let pokojninske dobe, če njuno delo ni bilo več potrebno zaradi nujnih operativnih razlogov ter v primerih prenehanja delovnega razmerja po predpisih o prisilni poravnavi, stečaju ali likvidaciji.

Pokojninska reforma je zaostri zlasti upokojitvene pogoje za ženske, ki se uveljavljajo postopoma v dolgih prehodnih obdobjih. Takšno prehodno obdobje pa pomotoma ni bilo določeno le za 195. člen, zato v praksi dokupov za presežne delavke ni moglo biti. Spremembe in dopolnitve zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 109/2001), ki veljajo od 1. 1. 2002 dalje, pa so med drugim prinesle novo prehodno obdobje tudi za uveljavljanje 195. člena. Od začetka letošnjega leta namreč novi prehodni 428. c člen določa prav to prehodno obdobje, zaradi česar bo omogočeno dokupovanje pokojninske dobe za presežne delavke. Prehodno obdobje se konča leta 2013. V njem se postopoma ostrita potrebna starost in dolžina pokojninske dobe, ki ju presežna delavka

mora v posameznem letu dosegati, da je dokup možen. Prehodno obdobje določa potrebno starost za vse tri upokojitvene prage (»polna« pokojninska doba, vsaj 20 let in vsaj 15 let pokojninske dobe).

Tako je na primer letos mogoče dokupiti do pet let pokojninske dobe presežni delavki, ki je stara vsaj 54 let in ima vsaj 30 let in 3 mesece pokojninske dobe. Če se ji dokupi 5 let pokojninske dobe, bo namreč dopolnila »polno« pokojninsko dobo, kakršna za ženske velja leta 2002 (35 let in 3 mesece). Če je hkrati stara vsaj 54 let, tako izpolnjuje oba upokojitvena pogoja in se starostno lahko upokoji (letos morajo ženske s »polno« pokojninsko dobo biti stare vsaj 54 let, da se smejo upokojiti). Seveda bo v praksi najbolj zanimivo prav upokojevanje presežnih delavk, ki bi z dokupom lahko izpolnile »polno« pokojninsko dobo. Možen pa je tudi dokup za primere, ko starejše delavke z zelo kratko delovno dobo z dokupom zberejo vsaj 20 let oziroma 15 let pokojninske dobe in se upokojijo po drugih dveh višjih upokojitvenih starostnih pragih.

Za večino bo najbolj zanimivo prehodno ob-

Cvetka iz Gorenjske

Informacija

„Zaradi ukinitve pisanja delovnih listkov, ki ste jih delavci v proizvodnji beležili sami, ob koncu dneva pa vam je s podpisom opravljeno število ur in kosov potrdil vaš nadrejeni, vas obveščamo, da bomo od 1. 1. 2002 lahko zagotovili pravilno plačilo opravljenih ur in nadur le z vašo pravilno registracijo. •e od danes dalje je potrebno opravljanje nadur registrirati s predhodnim pritiskom na tipko D, ki pomeni plačane nadure (ki ne gredo v stanje ur). Pomeni, da če delate dopoldne redno delo in popoldne nadure, da morate s kartico preregistrirati delovni čas in sicer nastop nadur.“

Vsak ponedeljek bo vodja prejel listo nje-mu podrejenih delavcev, ki so v preteklem tednu (od ponedeljka do nedelje) opravljali nadure. V kolikor se strinja s plačilom navedenih nadur, se mora spodaj podpisati in s tem opravičiti opravljene nadure. Če želi spremeniti nadure za koriščenje oz. dodati število nadur iz doprinosna, mora vodja na listi pripisati popravek in se poleg podpisati. Obvezna je komunikacija vodje z delavcem, kar pomeni, da nihče od delavcev ne more urejati popravka registracije pri receptorki, ampak pri svojem vodju. Vodja takoj naslednji dan vrne prejeto listo s

podpisom nazaj receptorki, ki jo hrani do obračuna plač. Najkasneje drugi delovni dan naslednjega meseca se izdela lista opravljenih nadur celotnega podjetja za pretekli mesec in se posreduje direktorju v podpis in nadalje v obračun plač. Tak način velja za vse zaposlene.

Vodja je receptorki dolžan dnevno sporočati vrste izostankov, ker v nasprotnem primeru ne bomo mogli zagotoviti točnosti obračuna kategorij na plačah. Prvi delovni dan v prihodnjem mesecu bo zadnji dan za morebitne popravke (za nazaj), konec drugega delovnega dne v naslednjem mesecu pa se bo ura za pretekli mesec zaklenila, kar pomeni, da bo za nazaj možen le še vpogled, ne pa več popravek. Velja opozorilo vsem (vodjem in delavcem samim), da smo pozorni na registracijo in vnose odsotnosti v uro, in se le te javi pravočasno, ker v primeru, da določena odsotnost ne bo vnesena, tudi ne bo obračunana. Od 1. 1. 2002 bo plača obračunana glede na registracijo delovnega časa in vrste odsotnosti sporočene pisмено s strani vodij.

(Omenila bi le še to, da je po Zakonu o del. razmerjih dovoljen mesečni fond ur za plačilo nadur 20 oz. letno 180 ur.)

Pripravila: Duša Ponižen
po dogovoru z direktorjem

Zakaj direktor in tudi kadrovska služba zavajata?

50. člen zakona o delovnih razmerjih, ki še vedno velja, pravi:

»Delo preko polnega delovnega časa se ne sme uvesti, če je delo mogoče opraviti z ustrezno organizacijo in delitvijo dela, razporeditvijo delovnega časa, z uvajanjem novih izmen ali zaposlitvijo novih delavcev.

Delo preko polnega delovnega časa iz prejšnjega člena lahko traja samo toliko časa, kolikor je to nujno potrebno, vendar največ 8 ur na teden ali 20 ur na mesec ali 180 ur na leto.«

Ali ni to bistveno nekaj drugega, kot pravi direktor? Direktor z obvestilom odreja kar 40 nadur v mesecu. Tudi kulturni praznik Slovencev ga nič ne moti.

Po 132. členu citiranega zakona je prekršek, ki se kaznuje, tudi uvedba dela preko polnega delovnega časa v nasprotju s 50. členom.

O tem veliko govori tudi 25. člen kolektivne pogodbe za kovinsko in elektroindustrijo. Če je direktor in vsi tisti, ki si jemljejo pravico odrejanja in razporejanja delovnega časa, ne poznajo, naj vprašajo sindikaliste. Rade volje jim bodo razložili.

Seyeda pa tudi pri obravnavani temi velja: Če ni sodnika ni tožnika. Če bo sindikat molčal, ker se boji, če bodo molčali delavci, ker se bojijo, in ne poznajo zakona in kolektivne pogodbe, če bodo molčali tisti, ki zakone in druge predpise poznajo – torej vedo, da direktor ne dela prav – je brez zveze, da stresamo jezo na sindikat in njegove funkcionarje in se hudujemo, ker direktor počne, kar ga je volja. Sami smo si krivi za svoje težave.

Ker pa direktorja dobro poznam, vem, da ga je funkcija že davno prerasla. Ostalo mu je le ignoriranje vseh in vsega ter držanje zaposlenih v strahu. Tudi to je, kot kaže, dovolj za kariero. Na Gorenjskem.

Franci Žaberl

Če bi direktor vsaj minimalno poznal kolektivno pogodbo (omenja le podjetniško) pagnoge, ki velja tudi zanj, ne bi pisal takih nemumnosti. Seveda pa je najlepša cvetka, vredna avtorja, zadnji stavek iz informacije (v polkrepkem tisku).

Tam namenoma zavajajo. To pa je kaznivo početje.

Kazenski zakon RS v 205. členu pravi:

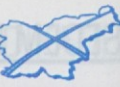
dobje, ko je presežna delavka že dovolj stara za upokojitev s »polno« pokojninsko dobo (»polno« pokojninsko dobo presežna delavka doseže z do 5 leti pokojninske dobe, ki ji jo dokupi delodajalec). Presežna delavka mora v posameznih letih dosegati najmanj naslednjo starost in pokojninsko dobo, da ji delodajalec sme dokupiti največ 5 let pokojninske dobe:

Leto	Starostna meja		Pokojnin. doba	
	Leta	Meseci	Leta	Meseci
2002	54	0	30	3
2003	54	4	30	6
2004	54	8	30	9
2005	55	0	31	0
2006	55	4	31	3
2007	55	8	31	6
2008	56	0	31	9
2009	56	4	32	0
2010	56	8	32	3
2011	57	0	32	6
2012	57	4	32	9
2013	57	8	33	0

Opozorilno so stavkali tudi v AS Busu

Splošni opozorilni stavki SKEL prejšnjo sredo so se pridružili tudi zaposleni v AS Busu Domžale. Plače sicer prejemajo redno, so pa zelo skromne. Osnovne plače so enake izhodiščnim plačam po kolektivni pogodbi dejavnosti. V podjetju so pred kratkim uvedli sistem stimulacij, s katerim pa delavci niso zadovoljni. Upajo, da bo sestanek sindikata z vodstvom družbe, ki je napovedan za 15. februar, prispeval k čimprejšnji ureditvi razmer in povišanju plač zaposlenih.

39. zimske športne igre gradbincev

Domačini najboljši

Letošnje zimske športne igre je organiziralo podjetje SGP Kograd Igem iz Dravograda. Zaradi pomanjkanja snega na Kopah so veleslalom izvedli na smučišču z umetnim snegom Poseka pri Ravnah na Koroškem. Na Pohorju je bilo snega dovolj le za teke. Nova kriza v gradbeništvu, ki trka na vrata nekaterih večjih podjetij (SCT, Gradis, Rudis ...), je vplivala tudi na udeležbo. Od prek 400 prijavljenih je nastopilo 345 tekmovalk in tekmovalcev, od tega v veleslalomu 241, v teku na smučeh pa le 42.

Kot je povedal predsednik častnega razsodišča Mijo Popović, je tekmovanje potekalo v poštenem boju in brez zapletov. Nihče od sodelujočih se na rezultate ni pritožil. Le en tekmovalec (iz Anhovega) se je poškodoval in so zanj morali poskrbeti zdravniki. Najstarejši med tekmovalci je bil Rudi Zupanc iz

Grosupljega. V veleslalomu je bil najhitrejši Boris Vodopivec (SCT), pri ženskah pa Simona Kržišnik (SGP Tehnik). V teku sta bila najhitrejša Erih Pečnik in Metka Tajzel iz Kograda Igem.

Poleg vodje in članov organizacijskega odbora Bogdana Kutina, Petre Krevh in Mete Vajs iz Kograda so za zgledno organizacijo skrbeli tudi člani Smučarskega društva Vuzeznica na čelu s Stankom Štosirjem in upravljavci smučarskih prog. Po tekmovanju so se udeleženci zbrali v športni dvorani v Slovenj Gradcu, kjer je podjetje Nama poskrbelo za jedi in pijačo, ansambel Smile pa za vedro razpoloženje. Tam je Lojze Raško vodil tudi podelitev kolajn in pokalov najboljšim posameznikom in ekipam.

F. K.

Na smučišču je imelo veliko dela dekleta, ki je zbiralo štartne številke. Slišali smo jo reči: Moške je težko sleči.

Na umetnem snegu so se pred fotoaparatom postavili Grosupeljčani, čeprav še niso vedeli, da bodo prejeli pokal za tretje mesto.

Lojze Raško, Rudi Tomše in Janez Prišel so rezultate še enkrat preverili.

Ekipa SGP Zasavje je bila zelo vesela.

Stanko Štosir je za uspeh čestital Mirki iz Gradisa.

Mijo Popović je povedal, da častno razsodišče ni imelo dela, saj se ni nihče pritožil.

Najboljša med najboljšimi je bila Simona iz Škofje Loke.

Predstavniki najboljših ekip so prejeli velike pokale.

Rezultati:

Veslalom, ženske od 45 do 55 let: 1. Simona Hlade (GP Radlje), 2. Antonija Perko (SIDI), 3. Bruna Pajenk (Kograd Igem); **od 35 do 45 let:** 1. Zdenka Šubic (SCT), 2. Natalija Lapuh (Kograd Igem), 3. Irma Pokersnik (Kograd Igem); **do 35 let:** 1. Simona Kržišnik (SCT), 2. Ana Pelko (SIDI), 3. Davorina Šuligoj (Salonit Anhovo); **moški nad 55 let:** 1. Janez Markovič (GPG Grosuplje), 2. Janez Hercog (Kograd Igem), 3. Jernej Čater (Puv Nivo Celje); **od 45 do 55 let:** 1. Boris Vodopivec (SCT), 2. Gorišek Dušan (GIZ Gradis), 3. Bogdan Kutin (Kograd Igem); **od 35 do 45 let:** 1. Stanko Štosir (Kograd Igem), 2. Iztok Vake (IMP Montaža), 3. Marjan Potrpin (IBT Trbovlje); **do 35 let:** 1. Luka Zajc (Kograd Igem), 2. Borut Žnidar (SGP Zasavje), 3. Emil Zgonc (SCT); **veslalom ekipno:** 1. Kograd Igem, 2. SCT, 3. GPG Grosuplje.

Tek na smučeh, ženske nad 35 let: 1. Marija Potokar (SCT), 2. Marjana Lapuh (Kograd Igem), 3. Mirka Videtič (GIZ Gradis); **do 35 let:** 1. Metka Tajzel (Kograd Igem), 2. Simona Kržišnik (SGP Tehnik), 3. Brigita Savšek (SCT); **moški nad 55 let:** 1. Milan Bahar (SCT), 2. Markovič Janez (GPG Grosuplje), 3. Erih Pečnik (Kograd Igem); **moški od 45 do 55 let:** Peter Demšar (SCT), 2. Viktor Urankar (Ingrad), 3. Edvard Torkar (GIZ Gradis); **moški od 35 do 45 let:** 1. Janez Berčič (SCT), 2. Franc Sušnik (Kograd Igem), 3. Zoran Gale (SCT); **do 35 let:** 1. Erih Pečnik (Kograd Igem), 2. Mitja Bratina (Puv Nivo Celje), 3. Mitja Korat (Kograd Igem); **tek na smučeh ekipno:** 1. 1. SCT, 2. Kograd Igem, 3. Puv Nivo Celje.

Skupni vrstni red ekip: 1. Kograd Igem, 2. SCT, 3. GPG Grosuplje, 4. SGP Tehnik Škofja Loka, 5. GIZ Gradis, 6. VGP Soča, 7. Vegrad, 8. GP Radlje, 9. IMP Montaža, 10. Salonit Anhovo.

Kolajno Janezu Hercogu je podelila tudi Petra Krevh.

Tanja Šuligoj je visoko dvignila prehodni pokal, ki ga bodo hranili v Salonitu Anhovo, organizatorju 40. jubilejnih iger

Zmagovalci iz Dravograda so uspeh proslavili zelo dostojanstveno, bili so tudi najštevilčnejši.

Opozorila računovodjem sindikalnih organov

Pri pripravi letnega poročila 2001 upoštevajte:

1. Podatke za odmero dohodnine je treba davčnemu organu in zavezancem razposlati do 31. 1. 2002.

Podrobnosti o vsebini, obliki in načinu poročanja vsebuje vsakoletna **odredba o dostavi podatkov za odmero dohodnine**.

Odredba za leto 2001 je bila objavljena v Uradnem listu 107/01 in ne vsebuje sprememb. Če tovrstnih izplačil v letu 2001 ni bilo, je treba o tem davčni urad pisno obvestiti in mu poslati posebno izjavo.

2. **Popis sredstev in virov sredstev** mora sindikat skladno z zakonom o računovodstvu po stanju 31. decembra opraviti čim prej. Inventurni elabo-

rat je priporočljivo predati računovodski službi vsaj 20 dni pred rokom za oddajo letnega poročila.

3. Sindikati, kot pravne osebe zasebnega prava, morajo po 51. členu zakona o računovodstvu Agenciji za plačilni promet, ki je pooblaščenca za obdelavo in objavljane podatkov, najkasneje do 28. februarja predložiti **letno poročilo**, ki vsebuje:

- bilanco stanja,
- izkaz prihodkov in odhodkov,
- pojasnila k izkazom in
- poslovno poročilo.

Obrazci so enaki lanskim. Zaradi ukinjanja manjših izpostav je potrebno pred oddajo preveriti, v katero Agencijo za plačilni promet je treba letos oddati letna poročila.

4. Pravne osebe morajo davčnemu organu oddati obračun davka od dobička pravnih oseb, ki je pred-

pisan z zakonom o davku od dobička pravnih oseb in odredbo o obrazcu za obračun davka in načinu predlaganja obrazca davčnemu organu najkasneje do 2. aprila.

Zavezanke za obračun davka od dobička so vsi sindikati pravne osebe, ki dosegajo dobiček iz pridobitne dejavnosti.

Ker so davčne zavezanke **vse pravne osebe**, morajo v skladu s prvim odstavkom 199. člena **zakona o davčnem postopku** pristojnemu uradu Davčne uprave Republike Slovenije prav vse predložiti obrazec za obračun davka od dobička pravnih oseb, torej tudi če glede na 26. člen zakona ne ugotovijo davčne osnove.

Sestavni del davčnega obračuna pa so tudi računovodski izkazi:

- izkaz stanja,
- izkaz prihodkov in odhodkov.

5. Ker bo Agencija za plačilni promet prenehala delati, morajo sindikati najkasneje do konca junija odpreti transakcijske račune pri poslovnih bankah ali hranilnicah.

6. Izplačevalci osebnih prejemkov morajo izpolnjene obrazce M4 do 30. aprila dostaviti ZPIZ-u.

Mateja Mramor Hrovat,

vodja finančno-računovodske službe ZSSS

Razpis seminarja

Kaj je treba vedeti o delavskem soupravljanju (I)

Seminar bo od 12. do 13. marca 2002 v Sindikalnem izobraževalnem centru v Radovljici, Gradnikova 1. Program priporočamo članom svetov delavcev in sindikalnim zaupnikom ter drugim sindikalnim delavcem. Pogoji za udeležbo na seminarju je članstvo v enem od sindikatov dejavnosti, združenih v Zvezo svobodnih sindikatov Slovenije.

PROGRAM:

Torek, 12. marca

Od 10.00 do 13.00 ure: **Način in strategija delovanja sveta delavcev**

Predavatelj: **Milan Utroša**, sekretar ZSSS

Od 14.15 do 16.30 ure: **Soupravljanje v dokumentih sveta delavcev, razmerja med svetom delavcev in sindikatom, usposabljanje za soupravljanje**

Predavateljica: **Vanda Rešeta**, vodja izobraževanja pri ZSSS

Sreda, 13. marca

Od 9.00 do 12.15 ure: **Soupravljanje delavcev ter varnost in zdravje pri delu**

Predavateljica: **Lučka Böhm**, svetovalka v ZSSS

Od 13.30 do 16.45 ure: **Vloga in naloge sveta delavcev na področju statusnih in kadrovskih zadev ter reševanja sporov z delodajalci**

Predavatelj: **Gregor Miklič**, izvršni sekretar v ZSSS

Prijave za seminar na izpolnjeni prijavnici pošljite naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, Ljubljana, najkasneje do 4. marca.

Cena seminarja, ki vključuje tudi obsežno strokovno gradivo, je 18.000,00 tolarjev na posameznega udeleženca. Prijavnici za seminar je treba priložiti tudi potrdilo o plačani kotizaciji.

Kotizacijo nakažite na transakcijski račun Zveze svobodnih sindikatov Slovenije št. 02222-0015182688, pri NLB, d. d. Na virmanu pod namen nakazila pripišite "seminar, sklic na številko 39"

Stroške seminarja za člane svetov delavcev krije skladno z zakonom delodajalec.

Za udeležence, ki želijo biti nastanjeni v Sindikalnem izobraževalnem centru (SIC) v Radovljici, je treba to navesti v prijavnici.

Stroški bivanja in prehrane se poravnajo v SIC (polni penzior v dvoposteljni sobi je 8130,00 tolarjev).

Odgovore na dodatna vprašanja dobite pri Vandii Rešeta, tel. 01/43 41 238 in pri Ireni Prusnik, tel. 01/43 41 249, številka faksa je 01/23 17 298.

Vanda Rešeta, vodja izobraževanja pri ZSSS

PRIJAVNICA za seminar ZSSS

Kaj je treba vedeti o delavskem soupravljanju (I)

Ime in priimek:

Datum rojstva:

Izobrazba, stopnja izobrazbe:

Naslov doma:

Zaposlitev: naziv in naslov družbe:

Delovno mesto:

Točen naziv in naslov plačnika:

Davčna številka plačnika:

Član sindikata dejavnosti Slovenije (navedite katerega):

Član sveta delavcev: DA NE

Funkcije v sindikatu družbe oz. zavoda:
Predsednik sindikata družbe DA NE

Drugo (navedite):

Telefonska številka; doma:, - v službi:

Med seminarjem bo udeleženec nastanjen v SIC Radovljica: DA NE

Žig in podpis odgovorne osebe:

Kraj,, datum:

Opomba: Prosimo, da podatke izpolnite natančno in čitljivo, ker smo vam po zakonu o DDV dolžni izstaviti račun o plačilu kotizacije. Hvala za razumevanje.

				MESTO NA PORTUGALSKEM	MLINSKI ZLEB	POKR. V SEVERNI ŠPANIJI (IZ CRK: AVALA)	ZGODOV. KRAJ BLIZU LUKSORJA, EGIPT	ZAJC IVAN	2		RIBIŠKA VRVICA	OPONA-SALEC	VENEC, KRONA (IZ CRK: A, C, N, O, O, R)	GOROVJE V BURMI
				VISOKA LEDENA GMOTA OB LEDENIS. PRELOMU				MAJHNA IGLA						
				HRIB PRI BEOGRADU				BRAMOR (REDKO)						
				SLO. PISATELJ IN ZDRAVNIK (DANILO)				ORODJE ZA SEKANJE						
				POVRŠINA PORASLA S TRAVO				RIMSKA BOGINJA			POSAMEZEN GLAS PRI STOKANJU			
				EDWARD TELLER							NOČNA PTICA	KARENINA		
Avtor: Rudi Murn	BOGASTVO RUDNIKOV	OPRAVLJANJE JREDNIŠKIH DEL	JELKA (STAR.) BOGASTVO GOZDOV	3				PRITOK RENA V SVICI						
	HAZARDNA IGRA					DRŽAVA V VZH. AFRIKI Z GLAV. M. ASMARA		PEVEC PLESTENJAK	VELIK NERED, ZMEDA				KIT. UTEŽ. MERA	
													IGRA S KARTAMI	
	RANA POVZROČENA Z REZILOM				BILJARD. PALICA				KESANJE	IGRA NA SREČO				STARA PRESTOL. SEV. BABILONIJE
					LJUJSKO: DEL					NAJ. REKA V FRANCIJI				NAZOR, MNJENJE
	JELEN S PO 5 ODRASTKOV NA ROGU									PODJETJE ZA ULIVANJE KOVIN				
	ANTON DERMOTA		FR. DRAMSKI PESNIK							FILM. IGR. SHARIF				ANDREJ KURENT
			VELIKO JEZERO V S. AMER.							LADO TROHA				ZAČETNIK BOLGAR. DINASTIJE
Nagradna križanka št. 5	ORODJE IZ NEOLITIKA													
	POŽIREK (STAR.)							VODNI PADEC					ZELENIKA V PUŠČAVI	
								PECIVO POTRESENO S SOLJO					ODTIS	
	HITER TEK				STEBLO TRTE									
					VEČ LATOV					OKSID S 3. ATOMI KISIKA				
										LETEV				
	NAGLAVNI ZAJEDAVCI				ŠKOTSKI GEOLOG					POGAN			ERBIJ	ZDRAV. TRAVNISKA RASTLINA
					VPAD V SOVRAŽ. ZALEDJE					TEMPELJ (IZ CRK: SONA)			DANSKA FILMSKA IGRALKA NIELSEN	
	NEKDAJ: DELO OBRTRNIKA NA DOMU					MESTO V J. ŠPANIJI								
						RIMSKI HISNI BOG				OVČAR, PLANŠAR (STAR.)				
	ELDA VILER		GLAV. M. GEORGIJE, ZDA											NOVO MESTO
			ČELIN OSKAR							OCET				IVAN MINATTI
	VOZILO, KI GA VOZI KOČIJAZ					LJUBLJANSKI IGRALEC BAN				GR. BOGIN. DOMAČE-GA OGNJA, ESTIA				
	LYELL, SIR CHARLES - ŠKOTSKI GEOLOG	GLEDALIŠKO PRIZORIŠČE						KONJSKI TEK			DEL KAMENJA			

GESLA NAGRADNE KRIŽANKE št. 5 (7. 2. 2002):

1:

2:

3:

Gesla iz današnje nagradne križanke napišite na označena polja, izrežite in pošljite nalepljene na dopisnici na naslov: Zveza svobodnih sindikatov Slovenije, Dalmatinova 4, 1000 Ljubljana, p. p. 97. Tudi tokrat je nagrada 5000 tolarjev, zato ne pozabite napisati svojega točnega naslova in davčne številke. Upoštevali bomo pravilne rešitve, ki bodo prispele do ponedeljka, 18. februarja 2002.

Pravilna rešitev gesel iz 3. številke Nove Delavske enotnosti: 1. MAK-SIM GASPARI, 2. NEDELJSKO POPOLDNE, 3. KOLEDNIKI. Nagrado 5000 tolarjev prejme Miranda Čotar, Cankarjeva 56, 5000 Nova Gorica.